

Sygn. akt II CNP 47/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 8 stycznia 2019 r.

skargi A. P.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w P. z dnia 13 marca 2018 r., sygn. akt XV Ca [...]

wydanego w sprawie z powództwa A. P.

przeciwko K. P., M. P., X. P. i Y. P.

o zapłatę,

1) odrzuca skargę,

**2) oddala wniosek pozwanych o zasądzenie kosztów
postępowania wywołanego wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powoda A. P. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 22 marca 2017 r., którym oddalono jego powództwo o zasądzenie od pozwanych K. P., M. P., X. P. i Y. P. kwoty 10.260,32 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu. Przyczyną oddalenia powództwa i apelacji było stwierdzenie, że roszczenie dochodzone pozwem jest przedawnione wobec zgłoszenia żądania po upływie rocznego terminu (art. 229 § 1 w zw. z art. 230 k.c.).

Od wyroku tego powód w dniu 23 kwietnia 2018 r. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zarzucając, że narusza on art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 756 - dalej: „u.o.p.l.”), art. 225 w zw. z art. 224 § 2 w zw. z art. 229 i 230 k.c. przez nieuwzględnienie, że art. 18 u.o.p.l. ma charakter szczególny wyłączając stosowanie art. 225 w zw. z art. 224§2 w zw. z art. 229 i 230 k.c. oraz art. 123 § 1 pkt 2 k.c. wskutek jego niezastosowania, podczas gdy doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia powoda wskutek uznania długu przez pozwanych, a także art. 379 pkt 5 k.p.c. wobec nieuwzględnienia zarzutu nieważności postępowania, mimo że Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął sprawę na innej podstawie prawnej niż wskazywana przez powoda, nie uprzedzając go o takiej możliwości przed zamknięciem rozprawy. Skarżący wniósł o stwierdzenie, że wyrok jest niezgodny z art. 18 ust.1 i 2 u.o.p.l., art. 225 w zw. z art. 224 § 2 w zw. z art. 229 i 230 k.c., art. 123 § 1 pkt 2 k.c. oraz art. 379 pkt 5 k.p.c. Wskazał, że na skutek jego wydania została mu wyrządzona szkoda polegająca na niemożności uzyskania świadczenia objętego przedmiotem postępowania.

W odpowiedzi na skargę pozwani wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem ma charakter subsydiarny, co wiąże się z założeniem, że odpowiedzialność Skarbu Państwa w związku z wydaniem niezgodnego z prawem orzeczenia sądu stanowi *ultima ratio*, która może aktualizować się tylko wtedy, gdy strona uczyni wszystko, co możliwe aby nie dopuścić do powstania szkody, co w szczególności odnosi się do skorzystania z wszystkich prawem przewidzianych środków prawnych, mogących wyeliminować z obrotu prawnego wadliwe orzeczenie.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać m.in. wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego takie ujęcie tego warunku skargi oznacza, że skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie - w odniesieniu do zaskarżonego orzeczenia - jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2017 r., III CNP 21/17, nie publ., z dnia 17 maja 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 17, z dnia 13 grudnia 2005 r., I CNP 28/05, nie publ., z dnia 16 grudnia 2005 r., I CNP 37/05, nie publ., i z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 1/06, nie publ.).

Skarga powoda nie spełnia warunku, przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., skoro ogranicza się do lakonicznego stwierdzenia, że „wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe; brak ustawowej podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, ponadto zaskarżony wyrok nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną”. Skarżący powinien, bowiem wykazać, powołując się na odpowiednie przepisy, z jakich przyczyn nie jest możliwe wniesienie wszystkich dopuszczalnych prawem środków np. skargi o wznowienie postępowania, skargi kasacyjnej, powództwa przeciwegzekucyjnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że tylko w następstwie przeprowadzenia takiego wywodu prawnego skarżący spełnia obowiązek wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie było i nie jest możliwe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, na gruncie analogicznie sformułowanych skarg, że tego rodzaju stwierdzenia,

jak przytoczone przez skarżącego nie spełniają przesłanki konstrukcyjnej skargi z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC nr 1, poz.17, z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140, i z dnia 29 listopada 2017 r., III CNP 21/17, nie publ.).

Podkreślić należy, że braki w zakresie wymagań konstrukcyjnych, do których należy nie zachowanie warunku, o którym mowa w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., nie podlegają uzupełnieniu, Sąd Najwyższy nie może w zastępstwie skarżącego dokonać analizy możliwości wzruszenia zaskarżonego wyroku, a skarga dotknięta brakiem konstrukcyjnym podlega odrzuceniu *a limine*.

Niezależnie od powyższego skarżący wnosząc skargę 23 kwietnia 2018 r. przeoczył, że z dniem 3 kwietnia 2018 r. - po wejściu w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5, ze zm. - dalej: „u.s.n.”) do polskiego systemu prawnego wprowadzono skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji, albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub w których doszło do oczywistej sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ustawodawca nie ustalił żadnych zasad mających służyć powiązaniu tego kolejnego nadzwyczajnego środka prawnego z systemem środków funkcjonujących w systemie prawnym przed jego wprowadzeniem. Z art. 115 u.s.n. wynika jedynie, że skarga nadzwyczajna może być wniesiona także od orzeczeń, które uprawomocniły się przed wejściem w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ w zw. z art. 95 u.s.n. (z wyjątkiem, o którym mowa w art. 89 § 4 u.s.n.) - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do jego uchylenia i orzeczenia na nowo, co do istoty sprawy, a więc do eliminacji „szkody judykacyjnej”, nie może być wątpliwości, że skarżący wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia po dniu 3 kwietnia 2018 r., celem spełnienia wymogu z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania skargowego na rzecz pozwanych oddalono, ponieważ w odpowiedzi na skargę nie dostrzeżono problemu wad konstrukcyjnych skargi uzasadniających jej odrzucenie, ograniczając się do sformułowania wniosku o oddalenie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14, nie publ., z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, nie publ., i z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 18/18, nie publ.).